

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára

Egész évre	8 K
Fél évre	4 -
Negyed évre	2 -
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felélős szerkesztő:

KOROM GYÖRGY.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Főmunkatárs: Oszeszly M. Victor.

Hirdetések **egyezség** szerint.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Tisztázás.

Nyomatvány után előkötvető rágarazás vétségével vádolt Tóth Gyula alsólendvai lakos ellen 1906. február 8. napjára kitűzött főtárgyalás előtt vádolt magavádlót nyilvánosan megkötveté és elégtétel a következő hírtapi nyilatkozatot teszi közre:

Nyilatkozat.

Az „Alsólendvai Híradó” 1906. július 16-iki 29. számában „A zsidósági vájtása a dobronoki heccaplánának” című vezércikkben Kovács Sándor dobronoki káplán úrról egy vezércikk keretében sértő dolgokat közöltem, mely közleményemet most a következőkben kívánom a megtévesztett olvasóközönség előtt helyreigazítani.

Legmelyebb sajnálatomnak adok kifejezést, hogy a káplán úr heccaplánnak neveztem s ezen meggondolatlan kifejezéssel meg a dobronoki káplán urat megsejtértem, és ki napi és polgári kötelességem mindig komolyan fogta fel. Cikkem keretében könnyelműleg sértő hangot használtam a papaságok szemben, jóllehet annak hasznátáram magamat jogosítottak nem érezhetem.

Leginkább sajnálom, hogy valótlanul, mások által megtévesztve, a káplán ur egyéniségét nem ismerve, azt írtam káplán úrról, hogy az „egyházi fölszentelt szereket, a szaz Máriás zsidótól és a feszületet” korrészkolóra használta. — Kijelentem, hogy ezen állításom teljesen képtelen kapott, igazlatlan rágalom volt és végtelenül sajnálom, hogy a dobronoki káplán úrral szemben ilyen nyilatkozataim ragadtattam magamra, mert hiszen közüdmúsa tény, hogy a káplán ur politikai meggyőzőtlanságában mindig a kath. papphoz illő mérsékletet és méltóságot tanusította.

Az ő felháborodását a zsidó sajtóval szemben jogosnak tekintem, mert az ellene indított hájsza a zsidóság üldözéseinek jellegét látszik magán viselni, mire ő sem politikai partállással, sem hazafias és társadalmi működésével rá nem szolgált.

Minden a nyilvánosság előtt ünneptéves kijelentem, hogy cikkem a dobronoki káplán úrról valótlanságot tartalmazott, töle ezennel bocsánatot kérek, annál is inkább, mert meggondolatlan tettemmel segítségére voltam azoknak, akik igazságtalan ön- és fajvédelemből kívánták őt tökénteni.

Zalaegerszeg, 1906. évi február hó 8-án.

Előtteknek:

TÓTH GYULA sk.

Dr. Jakabfy János s. k.
Dr. Filkor Márton sk.

A közönség szives figyelmébe.

Az »Alsólendvai Híradó« igen tisztelt kiadója és tulajdonosa, arra a keserű tapasztalatra jutott, hogy utóbbi időben az immár XI. évfolyamára lépett lapját, nemhogy pártfogó szeretettel karolná fel, hanem elhelyett inkább mellőzik, s mint fölöslegesnek vélt hiábavalóságát semmibe se veszik.

Az igen t. közönséggel való érintkezésem alkalmával magam is sajnálattal tapasztaltam, hogy a lapot nem támogatják se szellemileg, se anyagilag úgy, ahogy azt egy vidéki lap megérdemelné.

Ugy gondolok, hogy a már olvashatták a fővárosi lapokat, minek vegyének hozzá egy olyan terméket, amely a helyi viszonyokon kívül semmi újat sem hozhat.

Álljunk itt meg egy pillanatra. Tény az, hogy egy vidéki lap soha sem adhatja meg azt, amit a fővárosi sajtó prudál, mert nem állanak rendelkezésére se anyagi, se szellemi erők olyan mértékben mint ott.

Ez azonban még nem igazolja a vidéki lapok mellőzését.

Nem pedig már csak azért sem, mert kell annak a provinciának, hogy legyen egy olyan organuma, amely a helyi ügyek érdekében őszinte, igazságos szót emel.

Vezérelvünk tehát az lesz, hogy a tiszta igazság kimondásával rámutassunk azokra a forrásokra, ahol a baj fészkel.

A városok fejlődésének alapja a sajátban gyökerezik.

Minden józan gondolkodású embernek elsődrendű büszkesége, hogy az a hely, ahol letelepedett, minél jobb névnek örvendjen, mentül inkább fellendüljön és így nagyobb forgalmat mozditson elő, mely a városok fejlődésének szintén egyik tényezője.

Engem — aki csak nemrégien mondatom szűkebb körű hazámunk Alsólendvát — arra kértek, hogy vegyem át e lapnál a felélős szerkesztéséget. Örömmel teszek e felszólításnak eleget, mert ezzel közlclt szolgálók.

Engedjék remélni, hogy Önök, kizhaz e sorok intézettek, sem fognak a lap ügye felett — mosolyogva az erőlködésen — napirendre térni, hanem istápolni fogják; tehetségűkhöz mérten, ugy anyagilag mint szellemileg.

Munkára fel!

Korom György.

A mai ifjuság.

Az ifjuság nevelése a társadalomnak mindenkor nevezetes tétele volt.

A kemény Spárta óta hány állam volt, melyben az ifjuság nevelésére gondot fordítottak egész a tisztán látó jelenkorig; de bár a nevelés a nemzet foglalkozásának volt mindig álvátevő, a testet soha sem nyugtázta le, a magasabb szellemi élet rovására.

„Ép testben, ép lélek.” Tehát fejlett szellemi életet akarunk; tudományt, mely méltóságunktól külsőleg sem foszt meg, ezért szükségés létre hozni azon harmóniát, amelynek uralma alatt lelkünket. testünkkel egyenlően művelhetjük.

Sokan a tudósok közül a jelen iskolai nevelésre, s a szellemi munkával való túlterheltségre utalnak, mint minden baj forrására; de feleldik, hogy társadalmunknak

csekélyebb része készül iskolai nevelést igénylő életpályára, míg a nagyobb résznek e nevelésből vajmi kevés vagy épen semmi sem jut.

Határozott véleményt mondani e kérdésben, mint a társadalmi tudományokban általában — nem lehet, sőt kockázatos is alig. Egyes esetekben, ha minden előzményt ismerünk is, igen bajos szabályt állítani, megközelítőleg azonban mégis mondhatjuk, hogy mindaz, ami az állatvilágra kártehető hatással van, ugy az emberre is előmozdítja a nemzedék elsatnyulását. — A jó gazda gondoskodik erős, egészséges apa és anyátlakról és ez igen helyes, azon szoros kapcsolatnál fogva, mely a nemző és nemzett között létezik.

Az előd hibái átöröklődnek az utódra s a sarj sínyli annak testi betegségeit, nem ritkán annak szellemi fogyatkozásait is.

Mill Stuart említi egy családát, amelynek minden tagja 11 lábujjal született, mivel a szülők hasonlóképen 11 lábujjal bírtak.

Nem is kell tekintélyre hivatkoznom, az életérkeim adják a tapasztalatot s abból biztosabban következtethetek. — Egész családokat látni valamennyi arcán halotti sápadtsággal fiatalokorukban s mellettségben kimulni később.

S innen veszi e szó is jelentését: „Családi betegség”. Hogy van ilyen: fölösleges bizonyítanom, mert mindenki tudja. Az Unió eltiltotta a süket-némák házasságát, kiknek eltartása igen sokba került az államkincstárnak, mert azok, t. i. a süketek szaporodtak évről-évre. S tapasztalat szerint épen a süket-néma család sarjaiban. — Tehát megállapíthatjuk, amit eddig mindenki igaznak ismert, hogy az utód épen ugy örökli szülőitől szellemi és testi fogyatkozásait, mint esetleg azok vagyonát.

De épen ez vezetí a társadalmat s főleg az ifjuságot a satnyulás felé, s az emberi nemet, mint konkrét speciális állatfajt a bukás örvényébe. Hogy ez beáll: Darwin rég megmondotta. A társadalom jelszava a szabadság, amely legtöbbször palást a szabadságra.

Nem volt, s ki tudja mikor lesz a társadalom megérve, ki tudja mikor fogja a jót azért tenni, mert az jó s nem azért, mert az saját izlésének ugy tetszik.

A társadalom salakjai mikor fognak elenyészni, hogy a vigyázatlan ifjuságot meg

ne metyeizzék?! Mikor fognak a szülők éles szemökkel odahatni, hogy gyermekeiket idegeik felfeszítésétől, legfőképp időelőtti kéjelgésektől megóvják?

Sietünk élni, ez a mi az ifjúság hibája! Szeretünk tapasztalatainkkal, tetteinkkel dicsekedni. Nehány regény átolvasása után hasonló regényhősöknek képzeljük magunkat, vonzódást érzünk minden izgató jelet iránt és pikáns jelenetekben gyönyörködünk, mikor még kint kellene labdáznunk s tág tüdővel szívunk az üdítő levegőt. Ez nem kell nekünk, mert ezt minden ember megteheti: már pedig mi jellemek akarunk lenni — persze idő előtt — különöseks és bámulnak.

És a helyett, hogy hangya szorgalommal, kitartó munkával, nemese iródmáni és tudományos foglalkodással, akár testi erőnknek harmonikus kifejtésével erkölcsi jellemmé képezünk ki magunkat, elmegyünk udvarolni, megtanulunk szépet mondani, hogy elfelejtsünk igazat szólni.

S mindez nem elég. Vannak, akik a nagyotmondást és pózálást kötelezővé tennék a középiskolákban. — Kimondják, hogy a vallástán helyett tanítsák az ifjakat illetenra. Más szóval tanítsák már zsenge korban a fiatalságot hazudni. — Dr. Miklós Ferenc egy levelében nyíltan kimondja hogy „a társas élet ugynevezett külső formái hazugságok, amiktől pedig egyenesen óvni kell az ifjúságot.”

Az igaz mondas nem a magasabb hangadásban rejlik, pedig ezt mindig a legelső társadalmi erények közé számították.

Csinált keblek, csinált érzelmek, festett arc, színlelt ártatlanság, mutatott jószág, betanult nyájasság, ami előttünk áll, melyet utánozni iparkodunk s ezért marad a legtöbbnek szíve üresen. Nem erőlünk ösztöntek lenni, mert félünk, hogy kinevetnek. Nem, mert szívünk nem nyílt s úgy tartgatyok fogyasztásainkat, hogy betanultunk érezni könyvekből s nem a természetből. Ahoz nem kell műveltség, hogy valaki egy ideális alak szavait mondja folytonosan, hanem ahoz igenis kell, hogy ugy mutassa meg lelkét, amilyen az belől s ne féljen hogy pirulina kell öszinteségeért.

Ez az, ami után törekedünk kell nekünk a műveltség fokán haladó ifjaknak.

A legtöbb fiatal ember azonban olyan körülmények között növekedik fel; semmi komolyabb hajlammal azon élethez; melyhez minket a költő szavai szerint: „A baj és öröm közt.”

Elvezetkekre készül fiatal éveiben, azért nem is edzi magát — testét-lelkét egyformán — munkára, melyet életfeladatának nem tekint. Csak természetes, hogy így el kell az ifjúságnak satnyulnia, ugy testileg, mint szellemileg.

Együtt ledérkedni a ledérekkel, ez kifarsztja és eltompítja az idegeket.

Fogékonyaság, rugékonyaság, élet így nem lesz fiatal izmokban. Hogyan tekint a jelenkor fiatalság a munkás férfikarra, hogyan az aggkor felé, melyekben testi és lelki épségünkre, a mai kor sok munkát igénylő társadalmi életünkben igen nagy szükségünk van.

Hosszu harc az élet, melyre folytonos edzésül kell készülnünk.

Ha nem szerezzük meg ezt az erőt s edzetséget; hová menekülünk a terhek előtt? Talán a halálba!

Mit szólnának apáink, ha ugyan divatteretünk megengedné őseink régi öltözetét hordani? Az az egy szál posztó mellünkön kómikus figurát adna s ha őseink látnák pipaszár lábainkon a magyar nadrágot, szégyenletökben kitagadnának bennünket.

A mai ifjúság tehát, amely a hamar élvezetet tartja szem előtt, az az hanyatlomló rohan az örvénybe és erőnek-erejével veszni akar, erkölcselen lesz, csak árnyéka párducus őseinknek, akik a súlyos buzogányt pelyhely módjára forgatták acél karjaikban.

A mai ifjúság nagy része az erényt lábbal tiporja s az erkölcselenség posványában gázol. Hogy ennek lehetőleg gátat vehessünk, igyekezzünk az ifjúság nevelésében oda hatni, hogy azt minden parányában erkölcsi jellemmé fejlesszük és éretnység utján haladni szoktassuk, hogy majd mint érett ember hasznos polgára és erős támasza legyen édes hazájának.

HIREK.

— **Kivándorlás.** Ez a ragadós betegség Zalamegyéből már-már járványszerűleg lép fel. Mind nagyobb mérvet üt. Az utóbbi időben is több helyről értesítettek kivándorlásról. — Négy községből 80 ember vándorolt ki, akik családjo-

Késő este . . .

Késő este künn sétálók; Itt is, ott is vidám párok, Enevezve, mosolyogva Megdöglének karon fogva.

Nézem őket, nézem, nézem, Könnyezve egy bus emléken, Mely egy áldotti, százsorú áldott Szíriáról felem szállidos.

Csak én vagyok, csak én magam Így elhagyt bologdtalan! Mások, szépon haza menve, Párjájukal pihennek le.

Lepihennek szép csendesen, Szép csendesen, szerelmesen, S míg a szivők összedobog, Nem is sejtik: beh bologdok!

Jakab Ödön.

A sásfiókról.

— Irtá: Abrányi Emil. —

Idé s tova négy éve lesz, hogy Rostand világhírű drámáját, a Sásfiókot — a versekben írt Cyrano de Bergerac művét folytatásait — magyarra fordítottam. Nyomatásban is régóta megjelent. Először díszes kötetben, sok szép illusztrációval, a Lampel-Wodianer cég adta ki. Második, nagyzerő kiadását a napokban bocsátja közre a Magyar Könyvtár.

Nem különös dolog-e, hogy ezt a fényes, szenzációs darabot még esztendő alatt még nem adták elő Budapesten? Porszolt Kálmán már négy évvel ezelőtt megszerzte az előadás jogát

a Népszínház számára, a hol Küry Klárával akarta előadni a szöke Napóleón-fiút, a reichstadti herceget. Időközben Porszolt elment a Népszínházról és az új igazgatóság nem vállalkozott a Sásfiók bemutatására. Ekkor a Nemzeti Színház igazgatója Somló Sándor vállotta magához az előadás jogát, abban a reményben, hogy a darabnak címszerepében Márkus Emilával — nagyzerő hatású a nemzeti színpadon. De a nemzeti Színház igazgatósága fölött álló magasabb fórumok aggodalomba estek és illetlenek vették, hogy a nemzeti színpadon olyan dráma kerüljön színre, a hol a mostani uralkodó nagypapa, Ferenc császár, nagynénje, Mária Luiza és az egész osztrák udvar nem a leghízebb világtámas áll a közönség előtt. Ilyenformán a szenzációsan ígérkező előadás a Nemzeti Színházban is befagyott. Sarah Bernhardt előtt Budapestre és a Királyi színházban előadásra franciául a reichstadti herceget. Más bemutatója, magyar bemutatója idáig nem volt a Sásfióknak Budapest.

A mit a főváros elmulasztott, azt most Kozlovszár hozza helyre, ahol a Sásfiók legközelebb színe kerül. Az Aiglon magyar előadásával a kozlovszári színház nemcsak Budapestet előzi meg, hanem az ország összes színházait. Mert ha Budapest nem merte színe hozni a darabot, természetes, hogy a vidéki színházakban még később volt meg a kellő bátorság. De Kozlovszár most jó példával jár elöl és ha Janovics Jenő megírt a jeget, biztosra fogható, hogy a Sásfiók rövid idő alatt végig röpül az országban és megfeszítik magát a vidék minden nagyobb színházában.

A kozlovszári bemutató aprópéldájú és arra való tekintettel, hogy nemcsakára Aiglon bemutatás lesznek mindentel Magyarországon, időseirnek tartok néhány megjegyzést a közönség tájékoztatására Rostand híres darabjának a művészi értékről.

Teljesen jogosulatlan az a gunyos állítás,

hogy ez a darab voltaképpen egy szenzációs nádragszerer kedvéért íródott, voltaképpen taniétre vadász kacérkodás a Napóleón legendával. Nem igaz. A Sásfiók igazi költő műve és maradóan becsü történeti dráma. Nem a régi romantikus felletes, dagályos történeti drámája ez, hanem a finoman elemző, mindent megkökölő pszichológus, a ki élesen megfigyelt és gyönyörűen rajzolt részletekkel állítja össze a harcminces évek bécsi udvart, ahol Napóleón fia lassanként halála sorvadt.

Rostand nem fogadta el azt a banális pletykát, hogy a reichstadti herceg huszonegy éves életét alattomos mérég pusztította el. Rostand a szegény Napóleón-fiu kora herceadsát művészen megkököl belső okokból vezeti be. Rostand darabjában a sásfiókot belső meghasonlás öli meg, az a vergődés, hogy cselekedni nem tud és megnyugodni nem bír. Erzi a vágyat, hogy nagy tetteket kövessen el, de nem érzi az erőt, hogy ilyen tetteket végrehajtani tudjon. Erzi, hogy a Hábsburgvér több benne, mind a Bonaparte vére. Apjának a nagysága nélkül nagy aspirációk vannak; francia császár akar lenni és megmarad osztrák főhercegnek; világszerte ősszeesküvés tervez és hitvány udvari cselzövészekre tettehetlen meghátrál; villámó felhők közelébe akar szállani, mint a sas . . . és az első fagyos sző megöli, mint a kalitajából kiszabadult maddárkut. A dicsekvésy és a tettehetlenség állandó láza emésztli föl. Titán-apatól született, de ő maga nem óriás, és a rábágyott nagyzerő emlékek terhe alatt élete virágában összeszökken.

Ez a szomorú történetet szebben, igazabban nem lehetett megírni, mint ahogy Rostand megírta. Érezzük, mert a költő meggyőző, hogy ennek a belső diszharmonianak más vége nem lehet a korai megsemmisülésnél. Szomorunk vagyunk, de szinte megkönnyebbülünk, a mikor ez a meghasonlott lélek végre beolvad a halál ünneplésy harmóniájába; a mikor végre megszabadul, örökre megszabadul önmagától és a bécsi

A HÖLGYKÖZÖNSÉG

!! FIGYELMÉBE !!

Van szerencsém értesíteni, hogy
a jelen- és következő szezonra
mindennemű divatáru cikkeket
igen olcsó árban adhatok

kitünő tisztelettel

MANDLBAUM MÓR

divatáru kereskedése.

84.711
Számítlan beteg kapta vissza egészségét a „György életbalsam” által, melynek gyógyhatása csodálatos, kiváltképpen: gyomor- és bél-
betegségek, influenza, kolika, láz, csúsz, köszvény, fej- és fogfájásban szenvedőknek. 94.711 eismérelével bizonyítja ezt. — 12
kis vagy 6 nagy dupla üveget 4 kor. 50 fill. bérmentve. Minden ily rendeléshez 1 üveg ingyen lesz mellékelve pontos használati utá-
sítással. Szétküldi az egyedüli készítő: Városi gyógyszerész, Temevár, Szentgyörgy-ter 506.

György lovag védjegye

84.711

eismérelő nyilatkozat fényesen bizonyítja a „György életbalsam” nagy
gyógyssikerét, mely számtalan esetben kiváló gyogyereje által biztos
gyógyulást szerzett különféle betegeknek.

Ezen háziszér ne hiányozzon egy családnál sem.

György lovag védjegye

